

ignorantes occiderunt. Dixit ipse
inquit dñs. Pater ignoscite eis quia
nesciunt quid faciunt. Luce. xxij
Et p̄ma ad Cor. ij. Si em̄ agno
uisset nūq̄ dñm glorie crucifixi
flent.

Explicant Moralisationes sup
Librū Regū tertiū. Incipiūt
Moralisationes super Librū Re
gū quartū

Capitulum Primū.

DEx israel
choy as
de cācel
lis dom̄
fue. cecī
dit et e
grotauit
et tunc
nuncios

ad consulendū beelzebub deuz ac
charon vtz sc̄ de illa infirmitate
posset surgere misit. et recurres
ad demones dei isrl̄ oraculū pre
termisit. p̄pter quod dominus in
dignatus sibi p̄ heliam misit. q̄
de lecto sup quem ascenderat nō
surgēt. s̄ ibidem mortez incurrēt
et subiret. ij. Regū. i. Mor.
Sic vere sepe fit q̄ q̄n homo de cā
cellis temporalium dignitatū p̄ in
fortunium cadit. nō ad deū isrl̄ p̄
deuotionē recurat. nec se ad dñz
p̄ peccatoꝝ suoz cōsiderationē cō
uertit. sed potius deū beelzebub
.i. dyabolū p̄ diuinationes et atio

los requirit p̄pter q̄d dñs indigna
t̄ mortē l̄ aliud mai⁹ fortunū sibi
mitit.

Hic de scribit helias tesbites
fuisse vir pilosus. zona pelli
ce a acanct̄a m̄bz. De ipso etiaz
d̄ hic q̄ regē israhel virtualiter rep̄
hendit. et q̄ veritatē de suis ifor
tunns sibi madauit et dixit. du
os quinquagenarios p̄ncipes de
p̄ncipibus eius ignē celesti a
domino impetrato succendit. Si
cut p̄cedenti libro dictū ē farras
et oleum multiplicauit. et filium
vidue mortuum suscitauit. pluui
am subtraxit. et subtractā iteruz
suis p̄abus impetrauit ignē etiā
de celo mitti sup sacrificiū obtinu
it. p̄phetas baal occidit. et achab
regē impium virtualit̄ increpauit.
et se stare corā dño in locis pluri
bus p̄dicauit. viuit inquit dñs in
cauis conspectu suo. ad desertuz
etiā timens iezabel fugit. vbi pri
mo sub umpero dormiens. et t̄a
dem panē sub anetraū et aquā co
medēs et bibēs admōtē oreb trā
siuit. vbi deū isrl̄ audiuit et vidit
sicut hec oīa patent sup. in. Reg
xxij. xxij. et. xix. T̄adem vero
sicut dicit hic p̄mo. et ij. caplo i
celum curru igneo raptus extitit
et palliū suū discipulo suo heliseo
dimisit. i quo miracula ml̄ta feat
Mor. **H**elias iste q̄ int̄ptat̄ ro
bust⁹ sigt̄ vir p̄fectū et maxie ec
clesiasticū l̄ platū. qui sc̄z v̄l sibi l̄
alijs debet dominari robuste. q̄ e
tiā debet dici tesbites q̄d int̄p̄ta
tur conuertēs et festinus ad itel
ligenduz. pro eo q̄ alios debz p̄e
dicādo conuertē. et ad itelligēdā

xij. Sterilis es. sed concipies et
paries. **T E Q V L** dic

q̄ quando homo videt terraz cor
dis sui sterilem virtutibus. et in
anem propter aquam volupta
tis prosperitatis v̄l sapientie secu
laris. statim debet sal discretiois
adhibere. et oem supfluitatez w
luptatis et sterilitate virtutis q̄
p̄fluuiū dicte aq̄ ḡnat debz p̄ a
ere om̄e penitentie v̄l per falsedi
nem prudentie moderati. n̄a si sal
a vas nouū. i. si falsedinem et con
dimentum p̄udentie et nouitate
puritatis mundicie et inno centie
adhibuerit. huiusmodi aqua pes
tifera non nocet. immo ecōtra
rio terram cordis fertilem virtu
tibus efficit. a non vicia sed vir
tutes effundet. Nūq̄ enim nocet
mundi sapientia v̄l di uitiatū p̄l
peritas si assit in vtendo discretio
et nūq̄ nocet deliciaz societatis si
assit nouitas mundicie et peniten
tie acredo l̄ inaceratio. sed poti⁹
ista iuuant et terram cordis fecū
dant. dū ex eoz debito vsu acqui
ritur meritorū cumulario. Bene
ergo dicitur. **Mat. ix.** Habete in
vobis sal. et pacē habete int̄ vos

T E Q V L Vel dic q̄ talis fons po
test signare malos philosophos a
hereticos. Etiam quo scunqz ma
los socios l̄ vicinos qui sez per a
quam male doctrine et male vite
sterilitatem virtutum generant
in alios. **Sepe** ergo fit q̄ heliseus
.i. deus sal gratie et fidei in talibz
immitit. et sic illos q̄ erroris fō
tes fuerant fontes veritatis facit.
et qui sterilitatem virtutuz indu
cere solebant iam doctrina et vi

ta alios virtutibus irrigat et fe
cundant. sal enim diuine fidei et
sapientie malos fontes qui corū
pebāt team religionis v̄l terraz
.i. cōscientiā maloz solet in meli⁹
cōmutare **Leui vi.** In oī sacrafi
o appones sal. **T E Q V L** dic q̄ fōs iste
est scia nostra. que p̄certo nisi sal
discretionis aduinctū habeat. a
virtutibus nos vacuat non fecū
dat. **Ideo** bene dī. **Proū. xxij.**
Prudentie tue pone modum et ce
tera.

Hic habes q̄ cū heliseus tran
siret p̄ bethel pueri ciuitatis
inceperunt illum illudere. a ipfuz
caluum vocare. Qui cū eis male
dixisset in nomine domini. statim
duo vesi de saltu egressi fuerunt q̄
q̄draginta duos de eis deciderunt

T E Q V L Istud exponunt q̄da
allegorice dicentes. q̄ heliseus est
xps. cui scilicet pueri. i. iudei pu
eriles insensati et nescientes q̄d
facerent illuserunt eum. et eum
caluum vocauerunt inq̄tum i loco
caluarie ipsum crucifixerunt. p̄p̄
quod duo vesi sez titus et respasi
an⁹ de saltu romane ciuitatis im
missi ipsos vastauerunt et destru
xerunt. et isti pueri quadragm
taduo dicuntur fuisse pro eo q̄ e
uolutis q̄draginta duobz annis ab
ascensione dñi vesi isti in iudeos iz
ruerūt. **ps.** Quadraginta ānis p̄x
imus fui. **zē.** **T E Q V L** ista allega cō
tra illusores bonoz. qz p̄certo ve
si dyaboli de saltu inferni p̄ripēt
qui ipsos lacrabunt finaliter et
confundent. **Vnde** **p̄b. xix.** Pa
rata sunt de tisonibus supplicia
et mallei percutientes stultorum

Hec habes quod cum dominus fecisset pluuiam in remotis montibus et desertis. quapropter alueus qui descendebat in moab qui ante sicus erat plenus aquis tubis aperuisset. moabites existimauerunt quod reges israel iuda et edom qui contra eos ueniebant sese mutuis cedibus permisissent. et proprio sanguine alueum repleuissent. quapropter aueritate prede ad desertum exierunt ubi exercitus mortuos esse crediderunt dicentes. Dignauerunt reges contra se et ceciderunt mutuis cedibus. **N**unc uade ad predam moab. Quos tamen uiuos et non mortuos inuenerunt. quod scilicet ipsi contra se congregantibus perierunt. **M**or. **I**stis allega contra uicium presumptionis et inuidie. quia sepe fit quod fatui modica occasione sibi prosperitatem et alijs infortunium diuinant. et si uideant aquas rubras sanguinem existimant. et de inimicorum suorum morte gaudentes predam et lucrum proprium esse putant. Sed pro certo sepe fit quod ubi inimicos suos mortuos. id est deficientes et miseros esse et de hoc predam et lucrum reportare credunt et ipsos inuadere autumant. ipsos in sui defensione ita uiuos et fortes repiunt quod ante faciem eorum deficiunt et succubunt. Ergo non est facili occasione credere dum. nec proprium lucrum aliorum infortunium existimandum. quod sepe fit quod illi qui credebantur mortui uiui repiuntur. et quod ubi sperabatur lucrum infortunium reperitur. **V**nde iob. xxx. **E**xpectabam bona et uenerunt mihi mala. **N**on debent

alij tanquam mortui uilipendi. nostra uero tanquam uiui laudari. sed potius omnes sunt discretionem debita metuendi. quod sepe sicut dicit ille seneca. inimicum in quibus humile bonum est timere.

Hec dicit quod rex moab uides a tate sua a tribus regibus impugnatu. cum fugere temptasset nec potuisset. filium suum qui post ipsum regnare debebat super moab inuolauit et ut a dijs suis expeteret ipse pro proprio filium sacrificauit. cuius facti horroz perditos reges ad recedendum coegit. **M**or. **S**ic uel sepe fit quod peccator uidens se in arduo tribulationum positum. solet dominus id est demonibus primogenitum suum id est animam dare que scilicet in folio paradysi debuisset sedere. ut sic se possit a tribulationis periculo liberare. **I**llud autem est uerum de obstinatis religiosi. qui sepe quando a regibus israel et iuda id est a bonis prelatibus correctoribus inestari se uident solet quandoque ad deterius propere. et primogenitum suum id est animam dyabolo desperando apostatando l' alias grauius delinquendo offerre. quapropter ipsi prelati debent ab impugnatioe l' correctioe quandoque cessare. ne scilicet licet tale obstinatum possint ad deterius prouocare. et quando ex hoc uident eum deteriora facere. **V**nde beatus dicit. **E**cce. **V**in. **N**on incedas cariones peccatorum arguens eos. **E** **V**l' dicit quod rex moab est dyabolus. qui arietes cornutos id est supbos et agnos id est ignorantes et carnales pascit et nutrit. et tamen quandoque de ipsis regi israel existo tributum dat in quantum ipsi mali

et duo filij sui. i. corpus et anima
a creditore dyabolo liberabuntur.
et de residuo mercatorum nutriti-
um cumulabitur. et vita glorie
conceditur. **Math. v.** Intra in cu-
biculum tuum. et pat tuus q̄ videt
rē.

¶ **Q**uoniam helyseus quādoq̄ apud
quādam mulierem diuer-
teret et panē comederet. dixisse
legit ipsa mulier viro suo. **¶** **A**d-
uerto inquit q̄ vir sanctus dei ē
iste qui transit per nos frequen-
ter. faciam ergo ei cenaculū par-
uum et ponamus ei in eo lectulū
mensam sellam et candelabrum.
vt cum veniat ad nos maneat
ibi. **¶** **Q**uod factum est. Helyseus enim
diuertit ad cenaculū requieuitq̄
ibi. **¶** **V**na vero dierum vocans pu-
erum suum p̄cepit vt loqueretur
funamit̄ illi et diceret. **¶** **E**cce sedu-
le ministrasti nob̄. quid vis vt
faciam tibi? **¶** **D**uic ergo que libe-
ros nō hēbat et vir ipsius senex
erat helyseus filium impetrauit
quē etiam tandē mortuū suscita-
uit. **¶** **¶** **M**ulier ista mag-
na que etiam funamit̄ dicit̄ qd̄
interpretatur captiua l̄ cocinea
voluntatem designat. que reuē-
dā magna. qz magna p̄t cape scz
deum. **¶** **¶** **M**agnus in medio tui
sanctus isrl̄. **¶** **C**aptiua d̄ qz cupi-
scētia carnis ligata cocinea et
ardens. qz per desideriu cupiscē-
tie inflammatur. **¶** **¶** **V**t etiam ista
est anima. que magna est nobili-
tate. captiua tñ originali culpa a
concupiscētie seruitute. cocinea
vero gratia et caritate l̄ sanguis
xp̄i a quo redēpta est tubicunda

venustate. **¶** **V**nde sibi dicitur. **¶** **P**sa-
l̄. **¶** **S**olue vincula colli tui cap-
tiua filia iherusalem. **¶** **I**sta ergo de-
bet dicere viro suo. i. veritati l̄ in-
tellectui. qz vero helyseo xp̄o qui
scz frequenter eos visitat. et nūc
per inspirationem. nunc per sc̄p-
ture lectionem. nunc per tribula-
tionem et correctionem. nunc p̄
spūalem consolationem. nūc per
temporalem subuentionē ad ip̄os
venire et per eos transire nō cēs-
sat. qui dudum per beatam incar-
nationem. nūc vero per doctorū
prelatorum erudicōem. finaliter
vero p̄ extremū iudicij exēcūcōez
ip̄os visitat et frequentat debēt
locum optimū parare. vt apud
eos possit quiescere per gratiam
et manere. **¶** **L**uce. **¶** **v**icesimoquar-
to. **¶** **M**ane nobiscum domine quo-
niam aduēspeta scit. **¶** **D**ico ergo qz
ista mulier cum viro suo. i. anima
cum animo virtuoso debent xp̄o
cenaculum et habitaculum i cor-
de construere et locare. et ipsum
virtutibus edificare. et ibidem i
ter cetera quatuor virtutes cōsti-
tuere et locare. **¶** **P**onāt igitur ibi
lectum vbi xp̄s quiescat hic est
mundicia innocentia et castimo-
nia. **¶** **C**an. **¶** **p**imo **¶** **L**ectus n̄ floridus
est. **¶** **M**ensam que xp̄m in p̄sona
pauperum reficiat. hęc est pietas
et elemosina et clemētia. **¶** **p̄s.** **¶** **P**a-
rausti in conspectu meo mensa. **¶** **S**e-
lā que cristū sedentē sustentet.
hęc ē mēt̄s trāquillitas et pacien-
tia. **¶** **A**p̄oca. **¶** **i**ij. **¶** **E**cce in celo sedes
posita erat et supra sedem sedens
Candelabz qd̄ domū cordis xp̄o
illuēt. hęc est discretio et sapiētia

et sic super lectum crucis ascendit
et carnem pueri .i. humanitatem
assumptam in igne passionis cale
faciens ipsum genus humanum
per gratiam viuificauit et viuuz
.i. a morte culpe liberz septies osci
tantem .i. per septem spūs sancti
dona l' per septez sacramēta respi
rantem . matris sue ecclē restaura
uit ac restituit . m . Regū . xviij
Deposuit puerum de cenaculo . et
tradidit eum matris sue dicens .
uiuēt filius tuus . **¶ D Q V I** die
q' heliseus est prelatus . mater ē
ecclā . filius mortuus est subditus
populus peccatis et erroribus s' b
iugatus . Ergo ista extat veritas
q' filij mortui . i. peccatores subdi
ti melius suscitantur . et ad vitaz
gratie restituantur . qn̄ a p'prio p
lato psonalit' uisitantur . et quā
do per incubationem . i. p'sentiaz et
moram ipsius calefiunt . et fouēt
q' quando solum per nuncios et
p' vicarios portantes baculos . i.
ad pcutiendum et exigendum pa
rauos mortui et desolati huiusmo
di frequētantur . Male ergo faci
cunt p'lati et curati qui populum
p'ncipaliter non uisitant . sed qui
nūcios et vicarios ibi mittunt . et
alibi moram trahunt Dicit ergo
quilibet prelatus illd Math . viij
Ego ueniam et curabo eum . Nun
cij enim et vicarij in absentia pre
lati utuntur baculo dure seueri
tatis . dominus uero utitur uerbo
et calefactione et associatione ca
ritatis et pietatis . et ideo illi euz
baculo isto scz eū uirga iustitie
tionis eis cōmissa magis solent se
dere q' uiuare . **¶ I I Q V I** die

q' filius . i. peccator melius per ca
lefactionē q' per baculū . i. meli' p
mansuetudinem q' seueritatē ut
uiuificatur et emendatur . Et illis
ideo qui baculo dure correctionis
utuntur possunt subditi dicere il
lud . Nunquid ego carnis sum . qz
uenis ad me cum baculo ? Ac si
diceret contra canes . i. contra infi
deles hereticos obstinatos est euz
seueritatis baculo pcedendum . cō
tra alios autem delinquentes est
cū benignitate et mansuetudine
dimicandū **¶ Q V I** die moralit' qn̄
quis filium suum mortuum . i. pec
catorem animū suscitare uoluerit
debet in cubiculum per meditatio
nem intrare . ostia sensuum per
sui absconsionem et humilitatez
claudere . super cadauer . i. sup ani
mam peccato mortuam p cōtra
nē fletuz et sui discussio nē incubē
p confessionem et orationem cla
mare . p satisfactionem deambu
lare . et sic ipsū ad vitā gr̄ie pote
rit suscitare . **¶ R**

Quoniam fames esset in terra dicit
heliseus uin de pueris suis
ut pulmentum coqueret ut comede
rent filij pphetarum . Qui uitem
agrestē iuueniens et inde colo qn̄
tidas colligens in ollam concauit .
et pulmentum decoquēs coraz fi
lij pphetaruz apposuit . Qui ama
ritudinē ferre n̄ sustinentes mors
in olla uir dei clamauerunt . ipse
uero farinam immiscēs amaritu
dinē temperauit **¶ Mor ¶** Die
q' uitis agrestis ueterem legem
l' scientiam propheticam signat et
ei' litteralē sensuz designat Ergo
quandoq' accidit q' cum heliseus
p in

.i. de illis vel prelatibus filijs propheta-
tarum .i. suis fidelibus pulmentum do-
ctrinae parari iubent. pueri sui scilicet
pueriles et ignari doctores vitis
agrestis .i. scientiam legalem et pro-
phetiam inueniant. et ipsa male
intelligentes colorem quas .i. ali-
quas superficiales et apparentes
scientias colligunt. et inde pulmentum
amarum .i. doctrinam hereticam con-
ficiunt et componunt. **I**stud ergo
aduertentes fideles clamant ali-
quotiens. mors in olla. **Q**uapropter
heli seus .i. bonus prelatus statim
debet occurrere et farinae in sac-
doctrinae et sani intellectus adhi-
bere. ut sic possit inde omnem he-
resis et male doctrinae amaritudi-
nem effugare. **J**udith .v. **F**ortes
amari obdulcati sunt. **V**el die quod olla cum amaro pulmen-
to est mundi prosperitas. **I**pe mun-
dus cuius scilicet pulmentum .i. cuius
delicias et diuitias filij hereticorum
.i. viri sancti amaras reputant et
imortales. mors enim in olla vitis dei
Iste enim sunt qui amaritudinem solli-
citudinis continent. et morte vitis
et tormentorum abusibus percurant.
quapropter sancti viri quod fame et io-
pia virgeant ipsas comedere habent
lacrimis nunquam amant. dicentes
illud. **J**ob .vi. Nunquam inquit com-
medi poterit insulsu quod non est sale
conditu. aut gustari quod gustatum
affert mortem. **N**on restat ergo nisi
quod farina .i. discretio apponatur. et
quod homo huiusmodi pulmentum .i. rebus
temporalibus discrete et temperate utatur.
quod tunc nocere non poterit licet comeda-
tur quinimo omnis amaritudo que ibi
est in dulcedine dicitur. in quantum scilicet

ex bono vultu talium mentis et gratie
augebunt. **P**rosperitas enim mun-
di non nocet discrete utentibus. quoniam
immo ipsos iuuat tam in gratis quam
virtutibus. **J**ob .vi. **A**nime enim est
nati etiam amara dulcia esse videntur
Vel die quod olla cum pulmento
amaro est mundi cum tribulationibus
suis. quod quoniam filij prophetarum .i. sac-
tis viuis apponitur. sepe fit quod per tri-
bulacionem amaritudinem ad heliseum
.i. ad deum clamant et gratiam. mors in
quoniam in olla. **I**ste ergo farina .i.
gratia sua et interocremata solacio-
nem adhibet. et sic illud quod eis
primo videbatur amarum. dulce pro-
et delectabile esse apparet. **V**el de
Prou .xxvii. **A**ia est huiusmodi pro dul-
ci amatum fumet. sicut in mari-
ribus fuit visum
Capitulum quintum
Nam princeps regis
syrie fortis fuit et vi-
ues sicut leprosus. qui veniens
ad heliseum ut ab ipso cu-
raeretur a lepra. preceptum ab heliseo ac-
cepit quod in iordane septies lauare-
tur permittens quod ita caro ipsius mun-
taretur. **V**ade inquit laua se septies in
iordane. et recipiet sanitatem caro-
tua. **I**ndiget ergo naama quod ad ip-
sum non egrediebatur. et locum lepre tam
gendo dominum suum non deprecabatur. incipit re-
cedere et locum iordanis vilipendens
fluuios damasce. s. abana et far-
far cepit lauare super iordanis flu-
uium. **A**d instantiam tamen seruatorum suorum
ad iordanem descendens se lauit. et sta-
tim sanata lepra caro eius ut caro pu-
eri restituta fuit. **Q**ui protinus
ad heliseum reuertens ydolatre refig-
uit. et duos burdones oneratos

... de illis vel prelatibus filijs propheta-
tarum .i. suis fidelibus pulmentum do-
ctrinae parari iubent. pueri sui scilicet
pueriles et ignari doctores vitis
agrestis .i. scientiam legalem et pro-
phetiam inueniant. et ipsa male
intelligentes colorem quas .i. ali-
quas superficiales et apparentes
scientias colligunt. et inde pulmentum
amarum .i. doctrinam hereticam con-
ficiunt et componunt. **I**stud ergo
aduertentes fideles clamant ali-
quotiens. mors in olla. **Q**uapropter
heli seus .i. bonus prelatus statim
debet occurrere et farinae in sac-
doctrinae et sani intellectus adhi-
bere. ut sic possit inde omnem he-
resis et male doctrinae amaritudi-
nem effugare. **J**udith .v. **F**ortes
amari obdulcati sunt. **V**el die quod olla cum amaro pulmen-
to est mundi prosperitas. **I**pe mun-
dus cuius scilicet pulmentum .i. cuius
delicias et diuitias filij hereticorum
.i. viri sancti amaras reputant et
imortales. mors enim in olla vitis dei
Iste enim sunt qui amaritudinem solli-
citudinis continent. et morte vitis
et tormentorum abusibus percurant.
quapropter sancti viri quod fame et io-
pia virgeant ipsas comedere habent
lacrimis nunquam amant. dicentes
illud. **J**ob .vi. Nunquam inquit com-
medi poterit insulsu quod non est sale
conditu. aut gustari quod gustatum
affert mortem. **N**on restat ergo nisi
quod farina .i. discretio apponatur. et
quod homo huiusmodi pulmentum .i. rebus
temporalibus discrete et temperate utatur.
quod tunc nocere non poterit licet comeda-
tur quinimo omnis amaritudo que ibi
est in dulcedine dicitur. in quantum scilicet

de terra israhelica soli in syria; de
ferens extunc sup terrā illā dñm
adorauit. **ij. Regū. v.** ¶ **Q**uor
Quidam exponunt illud allegori
ce dicentes. qd iste naamā syr⁹ gē
tilis gentilitatē signat. que scz
fortis per tempalem potentiam.
diues per philosophicā sapientiā
semper fuerat. leprosa tñ p erro
res et ydolatriam erat. **D**ic ergo
ad heliseū. i. ad xpm p fidē venit.
ad cuius doctrinā; et mādatū in
iordane. i. baptismo se septies. i.
septem crimina sua lauit. et sic
sanitatē gratie reportauit. **Joh.
ix.** **A**bi et laui et vidi. **P**dolatē
etiā tunc renouauit. de terra
vero israhel. i. de puluē secū porta
uit quia doctrinā sacre scpture
secū tenuit. qua mediāte deū isrl
credidit et orauit. ¶ **B** ¶ **V**
die qd iordanis iste signat fluuū
penitentie et lacrimarū. l. etiā flu
uūm baptismi. **V**ide plura de ior
dane. **Josue. ij.** ¶ **V**l istud sciz
qd iste naamā reēdebat indigna
tus et ablutionem sui contempne
bat. et abana et farfar aque ior
danice pretere bat. si vis allega
contra gentiles. qui baptismū cō
tempnunt. et aquas damasci. i.
ablutiones machometi preferunt
¶ **V**l allega contra regulares secu
lares. qui iordanem. i. scpturam
sacram vidētur contēpnere. et flu
uūm. i. sciētias mūdi sciz leges et
medicinā et huiusmodi sibi vidēt
penitus anteferre. qd apls dicit.
Ad cor. ij. **A**nnimalis hō nō
papit ea que sūt spūs. ¶ **V**l alle
ga cōtra seculares qui iordanem
fluuūm religionis et deuotionis

penitentie et compuncti omis fugi
unt et contempnunt. aquas vero
damasci. i. mūdi de licas et dīcas
āteponūt. aīe em esurienti etiā ea
q amara sūt dulcia eē videntur.
Joh. vi. **C**um tamen ista sit q le
pras vitioꝝ mūdat et q innocēti
ā repat. **Vñ sup. ij.** **S**anaui aqs
has et non erat mors neq sterili
tas. ¶ **C** ¶ **V**el istd q seru reps
se ut indigna tōem naamā. et eū
lauari fecerunt. et sic sanitatis e
ius occasio fuerunt. potest alle
gari qd boni familiares nō debent
irā et indignatōem dñoz attēde
s eā potius mitigāe et ad illa que
sūt vtilia inclinare. ¶ **V**l illd alle
ga qd minorib⁹ qnq dñs reuelat
illud qd maioribus denegat. a qd
quādoq minorib⁹ inspirat quod
maiorib⁹ vtile pprobat. **V**el aīle
ga qd sicut naamā ad vocē puelle
captiue ad pphetā venit. a ad vo
cē seruoꝝ in iordane se lauit et sa
nitatē suscepit. sic vere sepe acci
dit qd seruū et aīlle dños suos ad
fidē et ad virtutes inuitat. vt scz
ad pphetā xp̄i veniat. et ad ipm
p pñiam redeat. et sic causa sūt
qd sanitatē grē recipiunt et pau
rat. **V**el etiā seruū et aīlle. i. de spi
cabiles psonē scz piscatores apli.
pñipes mūdi ad fidē et ad baptil
mū vocauerūt. et ipsis mediātibz
sanitatē grē receperūt. **Vñ. i. ad.
Cor. i.** **I**nfirma mūdi elegit de⁹
vt cōfundat fortia. ¶ **D**
Namā sicut fortis et diues.
leprofus vō sanata a lep̄ mu
nera heliseo optulit. que heliseus
penitēte refutauit. **D**e q giczi puer
helisei indignas et dīcas. p̄p̄at
p iij

videt. imò p̄sentia t̄p̄alia picula
nesciunt p̄cauere. **V**el dic
mistic q̄ seruū regis syrie dy
aboli signāt generaliter peccato
res. qui sc̄z cecitate ignorantie in
vita ista p̄cutiuntur. ita q̄ volū
tate in manus hostiū suoz. i. de
monū p̄grediunt. et nescientes
vbi sunt l̄ quo vadunt. in manus
hostium suorum. i. vicōz v̄l demo
nū prolabantur. Verūtamē sepe
fit q̄ ad p̄ces helisei. i. p̄dicatoris
l̄ plati oculi istorum p̄ sui cōfideā
tionē apiunt. a a deo per t̄bulatō
nes et inspiratōnes et p̄dicatio
nis vel sc̄pturę eruditōnes status
eorū ipsis reuelatur. **Joh. ix.** Cū
cecus eē mō video. Et tunc se
eē in medio samarie. i. in statu pec
cati et inter hostes suos et in picu
lo mortis etne cognoscunt. **S**z re
ge israel. i. xp̄i misericordia libe
ratur. qui sc̄z ipsos p̄ dāpnatōnē
nō p̄cutit. sed pane doctrine et ḡ
tie eos reficit et liberos abire per
mitit. Tali ergo peccatori sic ex
ceato et in medio hostium ostitu
to d̄z. **Jh̄. in.** Leua oculos in dire
ctū. et vide vbi nunc p̄strata sis.
Vel si vis sic q̄ rex isrl. i. lon⁹
p̄relatus non solū debet pascere
suos sed etiā alienos. nec soluz
debet benefacere bonis et amicis
immo etiā inimicis extraneis et
remotis. **V**el dic q̄ nobilis p̄
ceps nunq̄ percutere debet illos
quos a casu et fortuna videt in
suis mambus cecidisse. s̄ poti⁹ ipsos
pascere et dimittere si eos cōtingit
ad ipsum per de i prouidentia ad
uenisse.

Hic habes q̄ obliuente bona

dab regē siue ciuitatē in samarie
facta est ibi tāta fames q̄ mulie
res puulos comederūt. vñ factuz
est q̄ due mulieres ouenerūt in se
de filijs comedēdis. Da inq̄t vna
filiz tuū vt comedam⁹ hodie et
filium meū cras. Cū ergo ambe
matres vnum de filijs comedisset
altera die cū filium suū reliq̄ dāz
deberet noluit. s̄ filiū suū abscon
dit. Quo audito ioraz rex israel
q̄q̄ iniquus vestimēta serdit. et
contra heliseū insurgē voluit. et
ip̄sū occidi mandauit. In crastio
ta mē de i nutu tāta habundātia in
vrbe sc̄a ē. q̄ duo modū farie sta
tē vno in porta samarie venderē
tur. ex sic puer ille bona hora fu
it reseruatus. quē sequēs habun
dantia de matruz impiarū dētibus
liberauit. **Moz. q̄** Dic q̄ ista sa
marie ciuitas q̄ interpretat̄ custos
domini signat eccliam. cōtra quā
sc̄z rex syrie q̄ interpretat̄ excelsa. i.
dyabol⁹ q̄ p̄ hyperbiā ē excelsus.
cum exercitū vicōz et demonum
sp̄ pugnat. In ista est ego hodie
tāta fames auaricie. q̄ etiā m̄res
.i. plati ecclastici q̄ deberent eē ma
gis misericordes q̄ m̄res. p̄prios
filios. i. p̄prios s̄bditos et rapinis
et exactōib⁹ comedūt et d̄sumūt.
Quo audito. ip̄i reges seculāes
.i. ip̄i p̄ncipes seculāes q̄ q̄ mali
indignāt et admirāt. et vestimē
ta sua seruidūt. i. ecclasticoz crimi
na detestāt. dicētes illis. **Te. n̄.**
Nūq̄ comedūt m̄res filios suos
ad mēsurā palme. Ergo isti mali
reges et seculāes vidētes talium
m̄m. i. ecclasticoz platorū impieta
tē solēt cōtra heliseū. i. cōtra platos

syrie nemine inueniunt. sed aurum
et argentum inde tollentes fugam
firocum in ciuitatem nuntiauerunt
Filii ergo israel cuncta diripiunt
in ciuitatem deportantibus habun-
dantia tanta ibi facta est. quod duo
os modios ordei pro vno statere ar-
genti habebant. quod prius pro os filios
manducabant. **Reg. vii.**

Mo. **S**ic vere moraliter lo-
quendo quicquid contingit quod viti-
li. i. pauperes religiosi qui leprosi. i.
viles et abhominabiles ab hominibus
secularibus reputantur. sicut de cri-
sto dicitur. **Psalm. liij.** Reputauimus
eum leprosum percussum a deo et
humilitati meae vadunt ad castra
firocum qui erant gentiles. i. ad sci-
entias philosophicas. In quibus scilicet
castris. i. quibus philosophorum gen-
tilium libris et scientiis. post impo-
ritum fugam recessum et mortem isti
aurum sapientiae et argentum eloque-
ntiae inueniunt. quod repentes per
humilitatem abscondunt. nec ipsam
appalando inane gloriam inde querunt
Et tandem opulentiam scientiarum
quam in istis castris inueniunt. in
urbem ecclesie famelicam predicando nuntia-
unt et omnem famem ignorantiae in
de fugant. Isti enim quatuor fuisse
dicuntur in quatuor virtutibus
cardinalibus insigniti et quatuor
euangeliorum doctrinis imbuti pro qua-
tuor mundi partibus predicare noscuntur
Eccl. ix. Inuentus est vir pauper
in ea liberauit eam sapientia sua
re.

Hic scribitur de illo principe qui
dicenti heliseo in crastino sum-
ma felicitatem in samaria futuri erant
ubi tamen pro fame matres filii

os comedebant credere noluit. quod
si deinde incepit dicere Et si domi-
nus cathartas caeli aperiret im-
possibile est quod tu dicas. Heliseus
autem respondens ait. Videbis in-
quit et non comedes ex eo. Quod
factum est. quod scilicet in crastino
fugientibus syris qui ciuitatem ob-
seuerant propter victualia ab eis
derelicta opulentia nata est. Ille
vero princeps qui in porta ciuitatis
a rege fuerat constitutus. fuit a
populi conculcatus et sub pe-
dibus interfectus. **Mo.**
Istius potest allegari quod fatuum
est verbis diuinis contradicere
sed potest necesse est cum reuerentia
credere et in euentu certissime considerere
et sperare etc.

Capitulum octauum.

Mulier illa funamitis.
cui heliseus filium de de-
rat et mortuum suscita-
uerat. postquam multis an-
nis peregrinata fuisset ad terras
redijt. cui rex israel omnia que prius
sua fuerant restitui mandauit. **Reg. viij.**
Mo. **S**ic vere
anima cuius filium. i. cuius animum
heliseus. i. deus pro creatorem dat et
pro baptismum resuscitat. postquam diu
peregrinationem pro mundo in hac
vita pegeerat. in israel. i. paradysum
finaliter reuertit. ubi rex israel
deus pater hereditatem suam scilicet
gloriam paradysi sibi restituit atque
donat. **ps.** Tu es qui restitues he-
reditatem meam mihi. **yl.** dic quod mulier

israhel et iuda malos scz et ydola
tras occidisset. factū ē q̄ iezabel
m̄ iorā vidēs ihu ad palaciū ve
niētē oculos stibio depinxit. et
pata et ornata ipfuz audacter ie
hu alloquēs de hoc q̄ filiū suū oc
ciderat increpauit. q̄ statū ipām
de palaciō papitari fecit et iussit.
ininctoq; sāguie ei⁹ pariete equo
rū vngul cōculcata tādē a camb⁹
comesta ē. et iuxta v̄bū helie. s̄.
in. **Reg. xxi.** in loco vbi iezabel
fecerat occidi naboth carnes eius
camina rabies deuorauit. ¶ **Mos**
Si vis allega q̄ in quo peccat q̄s
in hoc et puniē. ista em̄ ibide⁹ na
both iuste occidi fecerat ita q̄ ca
nes linxerāt sāguinē ei⁹ ideo ibi
ocasa ē. et canes ipsā peit⁹ p̄tes
caluaria vorauerūt. ¶ **B**
Vl dic q̄ ille mulieres q̄ se ficiāt
vt alios fraudēt et vt placeāt hōi
b⁹ stibio facies suas sophisticant
ex hoc q̄nq; displicēt. et nichilōi⁹
canes iferni ipsas finalit̄ deuorāt
Vñ Jhē. iij. Cū punxeris stibio
oculos tuos frustra p̄ponens. cō
tēperūt te amatoēs tuī. aiāz tuā
q̄rēt. ¶ **V**l dic q̄ illud vngētū
sophisticū p̄pocissim figt. q̄ mun
tis ipocritis vt regi isrl. i. p̄latis
et supiorib⁹ pla cēt. q̄nq; contin
git cōtrariuz. qz scz p̄cepta hui⁹
modi fictione n̄ solū n̄ honorāt. s̄
de palaciō. i. de dignitate v̄l officio
domo curia l' hospitiō p̄pitiāt. et
camb⁹. i. officialib⁹ et baliauis expo
nūt. **Seneca.** Nichil qd̄ simulatū ē
et fictū p̄t eē diuturnū. ¶ **V**l dic q̄
rex israhel. est cristus qui tales
destruit et deponit. et camb⁹ iferu
nab⁹ expōit. ¶ **C** ¶ **V**l si vis

allegorice dic q̄ iezabel signat im
piā synagogā. q̄ scz sanguinē p̄
phetaz et scōz sitierat et multo
tiēs cū ydolis fornicata fuerat. a
stibio. i. exteriori legis sophistica
mētō et supficiālū intellectu circa
mētis oculos picta erat. **Vñ** er
go iehu. i. xps de posuit. et de pala
tio templi et legalis fastigh pes
principes gēnum detraxit. et ca
ribus. i. mūdi tyrānis vndiq; dis
psā et captiuā exposuit et cōcessit
Vñ de iezabel dicit dñs. **Apo. ij.**
Quittā eā in lectū. zc.

Capitulū decimum

Ostq̄ iehu duos impi
os reges israhel et iu
da scilicet iorā et och
siam occidit. filios a
chab septuaginta decapitari et
capita deferri mandauit. nec non
fratres ochsie q̄dragitaduos vi
ros qui ad visitandum filios re
gis in samariam descenderant in
terfecit. totamq; domum achab
optimatesq; et principes notos a
amicos prophetas et sacerdotes
destruxit. Voluit ergo prophetas
baal occidere. ydolum et cultum
ipsius extirpare. Iste ergo se fin
gens velle cole re baal sacrificiuz
fieri ordinauit. et sic sub colore
sacrificij sacerdotes et pphetas ipsi
us congregauit. Audientes em̄z
regem velle sacrificare ydolo suo
continuo ogregati sū. et a rege

fidiose ad cultum ipsi? baal. i. ad
elacōem supbie auaricie luxurie ⁊
gule sollicitat. finaliē tamen ubi
non cauent ipsos corpalz et eter-
naliter peunit et occidit. et sic vi-
sum eorū vertit in luctum. et se
eē inimicū ostēdit. **Eccī. xij.** Non
credas inimico tuo in eternum et
cetera.

Hic habes q̄ iehu q̄ oīa man-
data dei cōtra domū achab
iplēuerat. et cultū baal et eius p̄-
phetas destruxerat. multosq; ali-
os occiderat. a vitulis tamen au-
reis adorandis non abstiniuit. p̄-
pter q̄d multa mala a rege sicut pa-
llus fuit. **¶ Mor. ¶** Sic vere
sepe fit q̄ p̄latus diligenter se ha-
bet in hys que pertinent ad iusti-
ciam et ad fidem. vt ipse quia ma-
los punit. heresim et idolatriā cū-
tit. verumptamen vitulos. i. flore-
nos aureos adoptat et diligit. ⁊
sic qui alias bon? erat per auari-
ciam perit p̄pter q̄d rex syue diabō
ipse et p̄tirānos sibi et regno
suo eccie plura mala fāt. **¶** die
gñaliē oīa quecūq; auar. alias
bonū. **Amō. ix.** Auariciā in capi-
te oim.

¶ Caplm. vñdecimū.

Athalia mater ochozie
vidēs filiu suū mortu-
ū et frēs ipsi? ab iehu
rege isrl̄ interfectos.
occidit omne semē regii vt sola
regnaret in iherusalē. **Tūc cū fi-
lij regis actualit ab athalia neca-**

rētur. iofaba regis soror ioas fi-
liū regis puulū et nutriticē ei?
de triclino furata est et abscōdit
eos. erātq; in tēplo dñi clam sex
ānis. **Cū** ergo nullus supstes de fi-
lijs regis crederetur ioiada sum-
mus sacerdos vocatis cēturiōib?
et militib? puulū regni hēdē que
clam in templo nutrita erat oñdit
eis. et secēte sedus int̄ eos et re-
ge in pepigit. et occisa ipia atha-
lia ipsū in regis solio cōstituit. q̄
statim p̄ longa tēpa iuste vixit.
pecuniasq; de iplo cōgregauit. ⁊
sartata et a templi cū industria re-
pauit. que tā dē serui sui occidēt
qui etiā inde mortē odignā poste-
a sustinuerunt. **in. Reg. xi et xij.**
Sicut etiā p̄. ij. Para. xxv.
¶ Mor. ¶ Ista exponit a ml̄is. ⁊
p̄mo allegorice p̄ athalia q̄ inēp-
tatur dñs t̄pal̄ intelligit̄ synago-
ga. q̄ t̄pal̄iter non p̄petuo erat i
suis ceterim oñis duratura. et que
etiā in t̄pal̄iter scilz vsq; ad cristi-
aduentum erat regnatura. **Ioas**
rex puul? humil̄ ē xp̄s **Ioiada** sa-
cerdos q̄ inēptat̄ memoria dñi vl̄
dilatus dñi ē p̄dicator̄ cēt? **Iosa-**
ba q̄ interpretat̄ i quo ē in cētū dñi
gñalitatē signat. in qua scz icē
sū domini. i. fides et oratio nūc p̄
seuerat. **Ergo** ista est veritas q̄
athalia. i. impia synagoga semen
regiū. i. xp̄i fidē de q̄ dictū ē **Ge.**
xxvi. **Benedicent** in semine tuo
oēs gentes t̄re oēs q; ipsius secta-
tores occidere voluit et delere. et
etiā ipsū ioas. i. xp̄m cū suis se-
q̄abus apl̄is scz et maritib? vt
sola regnaret. i. ne regnū pdēt oc-
cidē tēptauit dicēs scz in cappha

Dum amasias rex iuda percussisset edom et filios seir et decem milia occidisset et alia decem milia cepisset. eleuatum est cor eius in superbiam. et ioas regem multo se potentorem puocauit ad bellum. Joas autem presumptioe eius repromissam pabolam de carduo sibi scripsit. quod bestie saltu indignate carduum concuauerant pro eo quod filiam ceteri presumptuose filio suo perierat in uxorem. methathia sibi dixit. et sic illum carduum se autem ceterum significas superbiam eius increpauit. Carduus inquit misit ad ceterum qui est in libano quod filiam suam filio suo daret uxorem. quo indignate bestie saltus concuauerunt carduum. Percussiones inquit inualuisti super edom. et subleuauit te cor tuum. contentus esto glorie tue et sede in domo tua. que inquit puocas malum ut cadas tu et uidas teum. Non acquieuit autem amasias. sed contra ipsum ad bellum prorupit. in quo sibi male per omnia successit. quia ibidem fuit victus. murus iherusalem destructus. et populus tributarius factus. ipse uero amasias propter huiusmodi infortunium a suo proprio populo extitit interfectus. *Regum. xxiij. a. ij. Paral. xxv.*

Mora *1188* allega quod quandoque accidit quod quis in aliquo negotio fortuite se habuit. et aliquam gloriam vel uictoriam optinuit. uel contra aliquem minore pualuit quoniam in tanta superbia erigitur quod ad aggrediendum fortiora se cor ipsius eleuatur

ita quod quis ipse non sit nisi carduus et modicus et depressus. se tamen ceteris. id est. altis personis equare conatur. et propria fortuna et gloria non contentus. ampliore ambiens contra arduos et ardua dimicat et luctatur. Sed pro cetero deus suam ingratam presumptionem humiliat et conterit. ipsum a bestis saltus. id est. a superbis hostibus concuicari permittit. ipsumque uincam capi subia ciuitatem et regnum eius destrui facit. et finaliter ipsum per proprios suos subditos perire occidit. alias molestari sinit. et sic quia contentus non fuerat gloria sibi data ad infortunium triste redit. *Dei ergo dicitur. Ecce in. Alia a te ne quesieris. Qui enim de data gloria ingratus extitit et ad maiora indigne ambiuit. utramque perdere dignus fuit. Luce tertio. Contenti estote stipendijs uestris.*

B *1188* Vel dic moraliter quod sepe fit quod qui edom qui interpretatur terreus aut sanguineus. id est. terrena et carnalia superat. exinde de se ipso presumens regem israel. id est. deum per superbiam impugnat. et ipsum contra se prouocat dum altiora cogitat atque temptat. et dum in magis difficultibus certaminibus stare sperat. Sed reuera sepe fit quod a bestis saltus. id est. a demonibus et uitijs spiritualibus concuicatur. et diuersis malis complacens captus et subiugatus. murus iherusalem. id est. fortitudo sue conscientie laematur ita quod finaliter per mortem perpetuam iugulatur. et sic quia minus meritum et minor gloria sibi non sufficit. sed proprias uices non metiens

et altare salomōnis. i. cultū religi
onis et deuotionis dimittere a fa
cere cessare. in. **Regū xi.** Altaria
tua destruxerūt. et pactū tuū de
reliquerūt. **Qd** patz de ipis cleri
cis religiosis. q̄ recte seculares esse
vident. et de ecclesiasticis moribz
nichil peius aut parū imitant. **Al**
tare em̄ damasci exēplari i iherl̄m
introducitur. quādo moēs secula
res ab ecclesiasticis colunt. **Vnde**
Judicū. xiii. Sāpson descēdes in
thamnata vidit mulierem de filia
bus philistion. q̄ placuit oculis e
ius. et ideo ipsa in vxore accepit.
quia reuera religiosus in mūdum
descēdes philistinā et seculare con
uersationē faciliē capit in vxorez
Et ideo phibitū est ne in isrl̄ vxo
res alienigenas itroducāt. **Exo**
xxiii.

Capitulū decimū quītū. ¶ A

Dostq̄ rex assirorū trā
stulisset filios isrl̄ apd
medos. a in eoz ciuita
tibus medos et babilo
nios collocasset. a terrā israhel ip̄
in hereditatē dedisset. factū est qd
leones immisi a dño ipsos interfi
cebant. et hoc qz n̄ dñm sed sua y
dola colebant et dñm non timebāt
Scriptū est ergo regi assirion. qd
quia gētes quas in isrl̄ a i samari
am et i vrbes eiz transtulerat ne
sciebāt ritum dei terre a leonibus
occidebantur. et qd vnus de capti
uis sacerdotibz qui ip̄s doceret
colere dñm de babilonia mitteret

Vnus ergo sacerdotū in bethel rē
diens populuz deū colē docuit. et
sic leonū rabies cōqueuit. in. **Re**
gū. xvii. ¶ **Mora** ¶ **Sic** vere rex
assirion dyabol⁹ mirabilē omuta
tio nē videtur in terra israhel. i. i ec
clesia et in babilonia. i. in mundo
fecisse. quia pro certo iam videtur
babiloios i israhelitas. israhelitas
vero in babiloios cōmutasse. **Ter**
ra em̄ israhel ecclesiam designt. ba
bilonia mūdum designt. a sic israhe
lica bonos ecclesiasticos. babiloni
a vero mundanos denotat. **Ista**
est ergo veritas qd rege assirion. i.
dyabolo pcurante terra israhel. i.
ecclesia a vris israhelitis. q̄ inter
pretātur vidētes deū. i. a vris bo
nis sanctis et religiosis clericis de
um cōtemplātibus viduatur. a hoc
quia p̄ certo illi qui israhelitas eē
debuerat in babilonicos. i. in secu
lares et in mūdanos cōuertūtur.
in q̄tum scz in negotijs secularibz
se implicāt. et in babilonē. i. in mun
dum in curas et officia principuz
trāferuntur. et sic pprie isti q̄ sūt
in israhel n̄ israhelites. sed pot⁹ me
di et babilonij nominātur. de qui
bus apostol⁹ ad romānos. ix. **Nō**
em̄ om̄s q̄ sūt ex isrl̄ sūt isrl̄ite. **E**
contra illi q̄ pprijs lois israhelitis
vris sanctis in eccia succedunt. a
de babilōe. i. de mūdo modis tem
poribz ad eccie statū veniūt. et
terre isrl̄ citates et castra. i. eccie
dignitates et beneficia detinēt atz
regūt n̄ pp̄ hoc israhelite. i. sci con
tēplatiui et discreti fiūt. sed pot⁹
seper babilonij. i. mali peccatoēs p̄
sistūt. **Isti** em̄ deū celi n̄ colūt nec
seruiūt nec mādata eius custodiūt

amotis in terraz israel sunt loco
eorz trāslati. **M**ora **I**sta pūt
allegari ad mltā exēplariā a misti
ce. et ideo hic notari potest q̄ ma
luz est a malis parētibz originē
trahere. quia proculdubio ydola
triaz id ē peccā et vitia q̄ apud eos
didicerūt et q̄bus iuuētutē suā im
buerūt vix aut nūq̄ possūt dimi
tere. sed dato q̄ ad terram israel
.i. ad ecclesiam vel religioz trāsse
ratur. et q̄ q̄nq̄ i cultu diuino a
in bonis operibz occupent. nichilo
minus morē antiquū et secularem
quē didicerūt ritū solent firmiter
obseruare. **I**llud videm⁹ de filiis v
furationz. q̄ statim fiunt vsurarij.
Videm⁹ de rusticis rudibz. q̄ da
to q̄ fiant epi et clerici semp tam
morē antiquū illiberalitatis seruāt
Et dato q̄ p̄m̄ deū terre israel
colūt. .i. dato q̄ aliq̄bz viris iustis
et nobilibz cū quibz habitāt se o
formāt. ydola tamē terre sue. .i. vi
tia in quibus nutriti fuerūt semp
terent. **P**roub. xxij. **A**dolēscēs ḡ
ditur iuxta viā suā et cū senuerit
n̄ rēdit ab ea. **V**el dic
cōtra illos qui vtrāq̄ ripaz volūt
pascere et mūdani et rligiosi esse.
simul deo et ydolis seruire. et exi
stendo in terra israel. .i. i eccia vel
rligioē vna cū cultu et fuitō dino
qd faciūt volūt ydola. .i. mūdanz car
nē vel dyabolū colere v̄l mūdāna
negocia pertractā. cū tñ dicat do
min⁹ q̄ nemo p̄t duobus dñs ser
uire. **S**z h̄c vide p̄mo **Regū. v.**
vbi agit de illis q̄ ydolū dagō iux
ta archā dñi posuerūt. **V**el dic q̄
illi quos rex assirioz dyabolus in
troducat in terrā isrl. .i. in ecclesiā

videlicz samaritanū. q̄ interpretatur
custodes. .i. mali prelati solēt hodie
de nouissimis. .i. de persoīs idignis
sacerdotes facē. et eos in famis s̄b
limibz. .i. i altis dignitatibus exalta
re. et sic mali malos solēt vt omu
niter pmouē. **Vñ. in. Regū. xiii.**
Quicunqz volebat implebat manū
suā et fiebat sacerdos excelsor.
Vel dic q̄ cū aliq̄s in terrā isrl
.i. ad prelationē ecclesiasticā l̄ ad
quācūqz secularē vel aliā dignita
tē transfertur. et samaritanus. .i.
custos p̄latus iudex vel officialis
efficitur. cōtinuo ydola terre sue. .i.
hoīnes de patria sua amicos cogna
tos vicios ad modū ydoli insensibi
les a ignaros secū transferre cona
tur. et ipsos colere honoraē p̄mo
uere et in famis excelsis et in altis
dignitatibus ostietute machinaf
et sic plus ipsos q̄ deū colē et dili
gere aliquonēs gloriaur. **Ezech.**
vi. **Y**dola vniuersa dom⁹ israel
depicta erant in pariete et in circu
itu per totum. et semioēs israel
.i. prelati offerebāt incensum. **E**t be
ne dicitur in circuitu per totū. qui
a s̄z tota ecclesia vel collegiuz ple
na sunt talibus ydolis prelatozū.
omnesqz pietas. .i. omnia beneficia ec
clesie occupātur. et ideo n̄ mirum
si tales a leombus. .i. a malis prin
cipibus infestantur. **V**el allega de
seismaticis qui p̄m̄ colūt deū p̄t
dyabolū. inq̄tū p̄m̄ bñ credūt. a
p̄m̄ male. et ideo leones. .i. genti
les eos deuorant.

Capitulum decimum sextum.

prelatis . q̄ p̄rios subditos ḡuat
 vt inde principum secularū amici
 cas sibi querant. Sed reuera illd
 improb̄ tirānis non sufficit. q̄ ta
 libus muneribus imatantur et ad
 grauiora facienda multociens pl̄
 anhelant. Ergo ista est veritas q̄
 pro libertate ecclesie optinenda n̄
 est vtile principum et secularium
 amicitias querē . nec diuitias ec
 clesie ipsis distribuē . cuz ipos ma
 gis soleant irritare . sed vnicū et so
 lum est remedium ad deū recurrē
 orationes fletus et ieiunia facere .
 et causas ecclesie deo solūmodo cō
 mendare . q̄a reuera si ezechias . i .
 prelatus illud fecerit . deus p̄ ipso
 pugnabit . potētiās tyrannoz sub
 uertet . et ecclesiā de ipoz maib̄
 liberabit . ps̄ . **Liberaſti em̄ nos de
 affligentibus nos ac̄ . Machab̄ . i .
 Non est q̄ pugnat pro nobis n̄ tu
 deus noſter**

Capitulum decimū septimū ¶ A

De saluatiōe ezechie et
 additiōe amoz . et de t̄
 trocessiōe solis vide **P̄
 saie . n̄ . vbi expoſui .**
 De hoc autem q̄ rex babilonis mi
 sit nuncios cū muneribus ad eze
 chiam salutādum et sup̄ curatiōe
 sua ḡtulādū . et hoc sc̄dm̄ iosephū
 q̄ bab lonij adoraē solēt solē . a q̄
 a vidēt solē retro cessisse et audil
 sent ab ydol̄ suis hoc p̄pter infirmi
 tatē ezechie regis iuda factū esse
 ad eū misē . et ipsū quē sol̄ de
 eoz adoraē decreuerāt honorādū
 sensē . q̄bz honoribus ezechias al
 lectus legatos q̄ plurimū honora

uit . et dēs thesaurōs suos cellas
 aromatiū . seplchra egū et p̄pheta
 rū sc̄bz comestorē . a breuit̄ oīa ab
 scōdita suas dītiās et gl̄az eis oī
 dit . De q̄ indignās dñs p̄ ysaiā eū
 acēt reprehēdit . et q̄ thesauri sic
 i adhuc i babilōēz deferēdi et filij
 sui a babilōis captiuādi eēt sibi
 ominādo p̄dixit . Quibz auditis e
 zechias hoc solū r̄spōdisse ferē . **Bo
 nus est sermo quē locutus ē dñs
 tm̄ sit pax et veritas i diebz meis
 n̄ . He . xx . ¶ Quā ¶ Ista possūt
 allegari ad ml̄ta . et hoc p̄mū . qui
 a n̄ sim̄ p̄ioēs babilonys . nos de
 beꝝ illos quos deus n̄ sol iusticie
 x̄pc honoauit sc̄z paupes et infir
 mos et maxie r̄ges isrl̄ . i . bonos ec
 clesiasticos r̄ligiosos platos hono
 raē et eos cū muneribz . i . elemosi
 nis visitaē **Vñ Deut̄ . x . Deꝝ amat
 peregrnū et dat ei victum et vos a
 mate peregrinos ¶ H̄ ¶ ¶ Iſtud
 allega q̄ fatuū ē ab scōdita sua . a
 secreta extraneis reuelat̄ . q̄a idē
 solēt pla mala p̄ueire . q̄a dū dīti
 as alijs oīdiꝝ ipos l̄ ad furtū l̄ ad
 rapinā solem̄ apliꝝ iuitaē **Vnde
 Proūb̄ . xv . Secretū extraneo nō
 reueles zē ¶ Vel dic q̄ thesauros
 nrōs sc̄z vtutes it̄noēs p̄palaē vl̄
 i publicū hoibz p̄t̄ ianē gl̄am oī
 de n̄ debem̄ . alias occasiōēz ip̄sas
 s̄b̄rapiēdi et s̄b̄trahēdi demoibz da
 reꝝ . **Vñ eccl̄ . viij . Nō oī hoī cor tu
 ū maifestes . Et hoc q̄a sc̄bz Cre .
 de p̄oari deſidat̄ q̄ thesaur̄ publi
 ce portat ¶ Vel dic q̄ q̄cūqz rex dēt
 r̄ph̄siōēs p̄phetarū . i . p̄dicatoꝝ a
 dñi ominatiōēs patiēt̄ audire . et e
 uētū infortuniorum voluntati deī
 sup̄ponere . et pro pace sibi dāda********

rex iustus fuit eis subtractus. **I**ustus enim fuit yosias intrinsece quod ut dicunt hebrei cum iuxta arborum fontem occisus fuerat fons et arbor prius aruerunt. **Mora** **I**sta si vis exemplariter possunt allegari. quod rex vel prelatus luit quandoque peccata populi et contra sicut habemus hic de iosia iusto qui propter peccata populi moritur ut eis subtractatur. **Et. ij. Re. xxij.** de populo israel qui propter peccata sua iudicis qui numeravit populum ab angelo trucidat. **C** **Q** Vel allega quod vltimum infortunium solent multa infortunia precedere. ut tribulatio precedens possit esse sequenti signum. sicut patet hic ubi destructio iherusalē multa clades et infortunia precesserunt. **Vñ Gregorius dicit in omelia.** quod vltima tribulatio multis tribulationibus preuenitur. **Vel** dic quod fons misericordie et gratie et arbor fructificatio omnis et opulentie in ecclesia vel patria tunc siccat. quoniam iosias iustus prelatus vel princeps subtrahitur vel ab ea auferitur. **Vel** dic quod quando videmus quod iosias. i. rex nostrum christi propter populum moritur. arbor et viros totius lasciuie. fons et humor totius carnalis concupiscentie debet in nobis atrescere et cessare. et pro morte eius debemus plangere et dolere.

Capitulum decimum nonum.

Rex babilonis veniens in iherusalē transtulit inde regem ioachim et ma-

trēm eius. vxorem et eum et os illius. iudices et viros robustos et bellatores. artificesque et inclusores. et in babilonē traxit. omnes personas nobiles de iherusalē sustulit et exceptis pauperibus nichil in urbe reliquit. ibique sedechiam pessimum regem ordinauit. quem captum excecavit. et filios suos ante eum interfecit. et eum vitum et ceterum in babilonē deduxit. **Re. xij.** **Mora** **Q** Rex babilonis est dyabolus qui est rex super omnes filios superbie **Job. xli.** **I**herusalē est ecclesia que dicitur esse pacifica et quiescens. **ps.** Rogate quod pax sit iherusalem ioachim qui interpretatur pater domini est bonus pater ad mandata domini semper obediens et pater. **ps.** Pater suus et non suus tibi. **ac** Sedechias vero qui rex fuit malus malus pater de notat. Ergo ista videtur esse veritas quod hodie temporibus rex babilonis dyabolus de iherusalē. i. de ecclesia videtur transtulisse et amouisse ioachim. i. bonum patrem et diligenter. misericordiam eius. i. pietatem omnia nutuentem. vxorem eius. i. caritatem omnia coniugantem. iudices eius. i. iustitiam omnia iudicantem. eunuchos eius. i. castitatem impudicie repugnantem. viros robustos eius. i. fortitudinem vitam a debellante. artifices eius. i. discretionem prudentem operantem. inclusores. i. humilitatem omnia bonum celantem et includentem. et solus ibi dimisit ut videtur pauperes populos. i. auaritiam omnibus indigentem. et ibi precepit sedechiam id est malum patrem omnia subuertentem **Recedente enim et deficiente bono patre ab ecclesia omnia deficiunt. et succedente malo omnia mala succedunt et succrescunt.** **Proverb. xxviii.** Regnatus impius ruine huius ministri. **Re.**

principes sui officiales et bellatores
et amici cum eo libenter morantur.
et ipsum associant et comitum eius se-
ctantur. **S**i vero contingat quod exer-
citus chaldeorum. i. mundi infortunia
contra ipsum prevalerit. tunc statim fu-
gere incipit. et ipsum solum in pericu-
lo derelinquit. **E**xemplum de apostolo
qui dum suum christum in cena associa-
verit. sed cum a iudeis captus esset
ab eo relicto fugerit. **E**ccli. vi. Est
amicus socius mese. et non permanebit
in die necessitatis. **V**el dic quod sedechias est peccator.
qui infra muros civitatis. i. infra habitum
corporis residens. et ibi in delictis
vivens parat curat de rege babilo-
nis. i. de dyabolo rege inferni. quibus
sibi peccando permisit famulatum.
et ei obediendo visus fuerit cum ipso
contrahere quoddam pactum. iuxta illud **1**sa
xxviii. Depegimus fedus cum morte
et cum inferno fecimus pactum. **S**ed per
certo dum non advenit iste rex dyabo-
lus contra istum exercitum suum sed inferni-
tate morte infortunia mittit. et ci-
tate ubi habitat seque corpus pro mor-
te laniat et subvertit. **E**rgo iste ex-
ercitus vrbis ista corporis dirupta. istum
ad regem babilonis dyabolum in infer-
num adducat. et vitas bellatoribus qui
erant cum eo. i. amicis eius cunctis et
sociis ipsum dimittentibus et ab eo fu-
gientibus. iste exerceat. i. lumine gratie
privat. et cathenis eterne damnatio-
nis ligatus. in babilone. i. in infer-
no descendit. **M**ath. xxii. Ligatis
pedibus et manibus mittite eum in tene-
bras exteriores. **V**el dic
quod rex et princeps babilonis dyabo-
lus mediante exercitu vitorum iherusalem
.i. ecclesiam vel religionem igne cupi-

ditatum incendit. muros observantie re-
gularis et divinum mandatorum
in ipso destruit. et eum per nabu-
zardan principem militiae sue id est
per mundi tyrannos et impios di-
versis tribulationibus obsidet et
miserabiliter laniat et subvertit.
Regem eius. i. prelatos exerceat et
cathenis. i. diversis carnalibus com-
placens ipsos ligat. et finaliter
in babilone. i. in infernum replat.
et populum ipsum per peccatum dissi-
pat et captivat. **A**b ista etiam tol-
lit columnas. i. viros fortes et constan-
tes. mare enee id est viros ama-
ros contritos et penitentes. vasa
altaris id est viros devotos domino
servientes. **O**mnia ista solet dy-
abolus ab ecclesia tollere et ipsas destru-
ctam dimittere. ita quod iam videtur
quasi de bonis personis et de virtu-
tibus nuda esse. **V**el **T**ren. i. Por-
te eius destructe. sacerdotes eius
gementes. virgines eius squalide
et ipsa oppressa amantudine. **V**el
Vel dic moraliter quod iheru-
salem est anima. quam per certo quan-
do rex babilonis capit. statim do-
mum dei. i. devotionem ad deum.
domos principum. i. devotionem ad
sanctos. muros. i. mandatorum
observantiam. portas id est secretum
capacitates destruit. et igne con-
piscencie circunquaque succedit.
Regem eius id est intellectum per
ignorantiam exerceat. et eum per
diversos errores alligat. **T**andem
istam miseram civitatem omnibus
bonis spiritualibus spoliat atque pri-
vat. nam sicut inde sublata sunt
columnae bases mae enee olle trulle
hale mortuola tradentes aphi. sed

in israel zc **V**el dic q nabuchō
 donosoz de mō vasa tēpli .i. viros
 ecclesiasticos quando ipsos de ihe
 rusalē in babilonē .i. de statu gētie
 in peccatū vel de religiōe ad mū
 dū trāstulit ipsos quādoq; ydolis
 .i. mūdi pncipib⁹ et eoz curijs et
 offiens ofecrat. et ad potandū sez
 mala doctrina cōuiuas ei⁹ sez pec
 catores ipsos quādoq; ordinat et
 designat.

**Explicūt Moralisationes sup
 libros Regū Inapunt Moāli
 sationes sup secūdū librū Parali
 pomenon.**

Capitulū p̄mū.

Via in li
 bris p̄li
 pomenō
 pauca re
 citantur
 preter il
 la que de
 libris re
 gum r̄ca

pitulatur nichil de cōtēis in ipis
 cū iā sententiā q̄si cuncta tēgēri
 moāli sate p̄pono. p̄ter aliqua pau
 ca q̄ hystorie regū supaddita vidē
 tur. q̄ breuiter hic exp̄no. **A**
Ergo obmisso libro p̄mo legiē in
 n. libro. cap. xij. q̄ zara ethiops
 cōtra asa regē iuda venēs decies

centena milia hominū in exercitū
 suo hēbat. quos t̄m̄s asa fugit ad
 dñm et orauit. dñs at̄ extertuit
 ethiopes et fugerūt. et sic vtra eos
 asa et sui nō arims. sed precibus
 valuerunt. **Mora** **I**stud
 allega quō deus ī necessitate suos
 fideles nō deserat et qñ in ipō per
 fidē ofiditur. et ad ip̄m p̄abz de
 uote recurrat. virtute ei⁹ hostes
 figunt et terre nē. et sic sepe fit
 q̄ multi a paucis. magni a mo di
 cis. diuities a pauperibz superatur
 .i. **Macha. iij.** Facile ē multos con
 eludi in manibz paucor. et n̄ est
 defferentia in asp̄cū dei celi liberae
 in multis an in paucis. **B** **V**
 dic q̄ ethiopes sūt demones et de
 monū temptatiōes. q̄p certo tot
 et tantū sūt q̄ viēs nostre ad eos
 supandos nō sufficiūt. Verūptam̄
 faciliē vicūt. qñ ad oratiōes et di
 uinā sp̄e recurrat. et qñ diuinuz
 auxiliū humiliē implora ē zc.

Capitulū secundū. **B**

Hij ammon et moab
 et seir cōtra iosaphat
 regem iuda in stupēda
 multitudīe ad plūm
 aggregātur. quo ex toto corde ad
 dñm r̄currēte p̄pheta ofolator sibi
 mittitur. ad cuius ofiliū cātoēs
 p̄zimi in exercitū ponūt. q̄bz dñm
 laudātib⁹ hostes in seipsis taliter
 perturbātur q̄ vtra alte r̄teū plā
 tes vniuersi mutuis cedibus peri
 muntur ita q̄ quisq̄ euadere nē
 quiuisset. spolys hostium vltra
 modum ditantur. **S**i vis dic sicut

P. 27